

We moeten uitgaan van de initiatie van volwassenen en daarbij de hele parochiegemeenschap betrekken. Is een parochie niet (meer) in staat om volwassenen die om het doopsel vragen, op te vangen en te laten proeven van wat Kerk-zijn betekent, dan is er een probleem. In de discussie over de noodzakelijke sluiting van een aantal parochies moet dit criterium misschien zwaarder doorwegen, eerder dan het aantal kerkgangers.

Bieringer noemde deze nieuwe vorm van parochiecatechese „een droom”. Welnu, ook voor mij persoonlijk en in mijn werk is dat een droom. Als ik terugdenk aan de eerste communie van mijn kinderen... We staan er nog mijlenver van af. Maar het is alleszins een heel mooie uitdaging en verantwoordelijkheid voor de parochies en voor alle gelovigen. Er was veel volk op de studiedag, uit Gent bijna de voltallige bisschopsraad. Toch zal het nog veel werk vragen om de nieuwe aanpak overal te laten doorsijpelen.

*Lieve De Sutter, vormingswerker
Dienst Parochiepastoraal Gent*

Catechese van volwassen doopleerlingen zou de norm van alle catechese kunnen zijn. © KNA-Bild

Mijn beslissing om me te laten dopen komt voort uit het verlangen om kerkelijk te huwen. Je moet dan immers ook beloven je kinderen christelijk op te voeden. En dan moet je toch zelf over een basis beschikken.

Mijn aanvankelijke drempelvrees bleek onterecht. Al moet ik zeggen dat die vrees ook wel aan de Kerk zelf ligt. De manier waarop zij zich vaak presenteert aan nieuwkomers, schrikt af. Ik dacht eerst: „Hieraan begin ik niet”, maar na een gesprek met de pastoor en de eerste sessies bleek mijn angst ongegrond. De methode om Bijbelteksten autobiografisch te lezen, was echt geestverheffend. De Bijbel bleek toegankelijk. Het is geen boek voor fanatiekelingen, maar ook voor mij. Een voorbeeld? Mozes' faalangst bij zijn roeping, daarin herken ik me.

Ik kijk er naar uit om samen met mijn toekomstige echtgenote kerkelijk thuis te kunnen komen op de plek waar we gaan wonen. Nu voel ik me nog wat een vreemde eend in de bijt.

Stefan P. (30), geloofsleerling

LANG geleden, tijdens de eerste eeuwen van de Kerk, waren de meeste de dopelingen volwassenen. In de meeste parochies in West-Europa wordt echter al sinds mensenheugenis geen volwassene meer gedoopt. Het begrip catechumeen (geloofsleerling) is er de meeste christenen volstrekt onbekend. Elders is dat anders. In tal van Afrikaanse en Aziatische landen behoren geloofsleerlingen tot het leven van elke parochie.

Reeds enkele jaren bereiden in Frankrijk meerdere duizenden volwassenen tussen de twintig en de veertig zich voor op doopsel en vormsel. Alleen al in het bisdom Parijs ontvingen vorig jaar tijdens de paasnacht driehonderd personen de zogeheten initiatiesacramenten. In België waren er dat welgeteld 164, vooral in de hoofdstad.

Thuiskomen

Vragen om gedoopt te worden, doen geloofsleerlingen om diverse redenen. Aan de basis ligt vaak een breukervaring. Ook blijkt het meestal een verlangen dat al jaren rijpte. In vele gevallen is ook de voorbereiding van een huwelijk de rechtstreekse aanzet, en blijkens onderzoek speelt de figuur van de grootmoeder vaak een belangrijke rol in het christen worden.

Paulus VI voerde in 1972 de initiatie van volwassenen opnieuw in. Het betreft een thuiskomen in het kerkelijke leven en gebeurt volgens de zogeheten orde van dienst voor de initiatie van volwassenen. Reimund Bieringer, professor theologie aan de K.U.Leu-

Vrijmoedig christen

De tijd dat iemand christen was door geboorte ligt achter ons. Vandaag moet je het geloof dus weer actief voorstellen. Dat heet missie. Een verrassend druk bijgewoonde studiedag in Leuven over het thema missionair Kerk-zijn nam de catechese van nieuwkomers als uitgangspunt en richtsnoer voor alle catechese.

Erik De Smet & Lieve Wouters

De Kerk is haar missionair karakter vergeten. Dat klopt, als we kijken naar de doorsnee parochie. Catechese vóór of na het doopsel stelt bij ons eigenlijk bitter weinig voor. Het moet een wisselwerking worden: vanuit de gemeenschap naar de geloofsleerlingen en omgekeerd.

Eén van de meest interessante werkwinkels vond ik die met Joris Polfliet, directeur van de Interdiocesane Commissie voor Liturgische Zielzorg. Hij pleitte voor het herstel van de zondag als de 'dag der dagen', de eucharistische samenkomst als het hart van de zondag en

meteen ook van de christelijke gemeenschap. De zondag krijgt zo de waarde van getuigenis en verkondiging. Heel belangrijk vind ik zijn pleidooi voor de kwaliteit van de liturgische viering, met aandacht voor de verschillende generaties in de viering, respect voor de 'partituur' van de eucharistie, gastvrijheid, verbondenheid en feestelijkheid, samenzang en muziek, echte communicatie vóór, tijdens en na de viering, de homilie als hoogste vorm van catechese."

Tony Hayen, priester van het bisdom Hasselt

ven, was al in de jaren 1970 gegrepen door deze wezenlijke vernieuwing. Hij leverde tijdens de studiedag in Leuven de hoofdtoespraak. „Ik begreep meteen dat deze ritus niet enkel een structuur bood om volwassenen die om het doopsel vragen te initiëren,” alzo de theoloog, „maar ook een kader aanreikte voor de vernieu-

wing van het hele kerkelijke leven.”

Wat kunnen parochieleven en catechese in de parochie dan leren van deze weg? Om te beginnen betreft het een groeiproces ingebed in het leven van de gelovige gemeenschap. Het thuiskomen in het geloof is niet zomaar een kwestie van privé-onderricht van

een kandidaat. De hele geloofs-gemeenschap is erbij betrokken. De hele weg gaat duurt overigens een jaar of twee en bestaat uit persoonlijk gesprek, bepaalde liturgische vieringen én geloofsvorming. De geloofsleerling wordt gevraagd Bijbelteksten te leggen op het eigen leven. Aldus worden geloof en leven samengebracht.

Reimund Bieringer reikt een gewijzigd perspectief aan. De weg van de geloofsleerlingen is een model voor het missionaire en catechetische handelen van de hele Kerk. Waarom? Eigenlijk zou de volwassenencatechese de norm en het model moeten zijn voor de kindercatechese, niet omgekeerd. Het gaat dan om een persoonlijke, vrije beslissing.

Stijn Van den Bossche van de Interdiocesane Commissie voor Catechese: „Versta ons niet verkeerd. We moeten niet stoppen met catechese voor kinderen en jongeren. Veeleer gaat het er om onze wijze van catechese te herijken. De levende kerkgemeenschap is immers uit zichzelf al catechese. De Kerk, en met name de liturgie, is dé plaats waar de ontmoeting met Christus gebeurt. De catechist ondersteunt de kerkgemeenschap, niet omgekeerd.”

De studiedag in Leuven was bijgevolg niet specifiek gericht op catechisten, maar op de hele Kerk. Verantwoordelijken uit alle bisdommen waren aanwezig, een opvallend jong publiek ook, priesters en leken. In zijn slotwoord sprak kardinaal Danneels dan ook van een Staten-Generaal van de Vlaamse Kerk.

„We wekten een honger”, zo evalueert Van den Bossche de studiedag. „De mensen zijn zich bewust dat een wissel van perspectief zich opdringt. Wat er tijdens de studiedag werd gezegd, weerspiegelt ook perfect de brochure *Volwassen worden in het geloof* van de bisschoppen. We denken vandaag ook meer vanuit de Kerk dan pakweg vijftien jaar geleden. De grondlijnen zijn uitgezet. De uitwerking zal voor de komende jaren zijn.”